

7.05.2024

Glem ikke Kommissionen i EU-toppostkabale

Hvem kommer til at stemme på Ursula von der Leyen i Europa-Parlamentet? Og hvilke konsekvenser får det for europæisk politik?

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

I denne uge svirrede rygterne om EU-topposter på ny. Var Spaniens premierminister Pedro Sanchez ved at overhale Portugals Antonio Costa og Mette Frederiksen inden om som ny mulig formand for Det Europæiske Råd? Mandag erklærede spanieren imidlertid efter en kort tænkepause, at han bliver i Madrid.

Selvom det naturligvis er afgørende, hvem der bliver formand for Rådet, er det her og nu værd at bruge krudtet på et helt andet kort i kabalen, nemlig EU-Kommissionen. Trods dårlige sager om bl.a. vaccineindkøb er det fortsat mest sandsynligt, at den konservative Ursula von der Leyen får en ny periode som kommissionsformand. Det er imidlertid ikke det interessante. Det er det derimod, hvem der kommer til at stemme på hende, og hvilke konsekvenser det kan få for europæisk politik.

I henhold til EU-traktaterne skal Kommissionsformanden både opnå opbakning blandt stats- og regeringscheferne og Europa-Parlamentet. Von der Leyen vil her næppe få problemer med Mette Frederiksen, Olaf Scholz osv., men i Europa-Parlamentet er det langt mere speget. Sidste gang lykkedes kun lige akkurat for tyskeren at opnå de nødvendige stemmer.

Når man ser på målingerne og højrefløjens fremgang til det kommende valg, må hun indstille sig på endnu en neglebider. Det er årsagen til, at hun i mandagens debat med de øvrige spidskandidater for første gang åbnede for, at hun kan være villig til at samarbejde med dele af Europas højrefløj. Det drejer sig om den national-konservative del, altså den såkaldte ECR-gruppe med bl.a. Italiens Meloni og det polske Lov og Retfærdighedsparti. Direkte adspurgt svarede hun nemlig: "Det afhænger meget af parlamentets sammensætning, og hvem der sidder i hvilken gruppe". Den mere højreorienterede ID-gruppe, med bl.a. DF og tyske Alternative für Deutschland, vil hun fortsat ikke "lege med".

Meldingen fik de Grønnes spidskandidat Bas Eickhout til at udbryde: "Whaat"? Hvis von der Leyens konservative EPP-gruppe vil indlede et mere formelt samarbejde med ECR, vil det være intet mindre end et nybrud i europæisk politik. Hidtil har de store grupper i Europa-Parlamentet, EPP, socialdemokraterne, De Liberale og De Grønne været enige om, at der skal være en brandmur mellem dem og den samlede højrefløj. Med et valg, hvor ECR og ID kan få 25% af stemmerne, kan muren imidlertid krakelere. Det vil kunne få betydning for mange politikområder, hvor ECR vil trække parlamentet til højre, såsom klima, migrationspolitik og ambitionerne for at styrke retsstaten i EU-medlemsstaterne.

Med mandagens melding er valgkampen til Europa-Parlamentet i hvert fald skudt i gang. Uden tvivl vil EPP's traditionelle samarbejdspartnere kunne bruge den til at

positionere sig imod von der Leyen ud fra devisen – ”hvis du flirter med højrefløjen, skal du ikke regne med at få vores stemmer”. Lige så klart er det, at hun kan aftvinge klare svar fra højrefløjen: Er I 100% på Ukraines side i krigen? Her er von der Leyen nemlig meget klar i mælet. Hun vil kun samarbejde med politikere, der helt entydigt bakker op om Ukraine og NATO.

Set i det lys kan meldingen måske være med til at gøre noget ved den udfordring, der altid hænger over et valg til Europa-Parlamentet, nemlig stemmeprocenten. Med det seneste valg i 2019 som undtagelsen har det altid været sådan, at jo mere magt parlamentet har fået, jo færre har bevæget sig ned til stemmeurnerne. Men hvem ved? Måske det denne gang vil stå klart, at der faktisk er noget på spil.